

Ta Trojstvena struja ljubavi

"Što znači vjera u Presveto Trojstvo za naš vlastiti život?"
Novi članak u seriji "Svjetlo vjere".

5.06.2020.

Mi kršćani shvaćamo da sve što postoji ima svoje podrijetlo u Ocu, Sinu i Duhu Svetom. Postali smo kršćani kroz krštenje u ime tri božanske Osobe. I sve u našem životu obilježeno je znakom križa, *u ime Oca i Sina i Duha Svetoga*, prema Isusovim riječima (Mt 28,19). Ali što

vjera u Trojstvo znači za naš vlastiti život? Kako ona utječe na naše svakodnevno postojanje, našu obitelj, naš rad, naš odmor?

Iako ćemo tek na nebu razumjeti u kojoj mjeri je Trojstvo naš pravi dom, u kojoj mjeri je naš život *skriven s Kristom u Bogu* (Kol 3,3), naša kršćanska vjera već usmjerava naše korake prema ovom Otajstvu, koje sadrži odgovor na sva naša pitanja i govori nam tko smo zapravo.

Otajstvo Trojstva duboko mijenja naš pogled na svijet i preobražava naše postojanje. Ono osvjetljava ono što je, uzeto po sebi, moglo biti viđeno kao banalno ili beznačajno, snažnim svjetlom. Među mnogim aspektima koje uključuje vjera u Trojstvo, ovdje ćemo razmotriti dva koja su usko povezana: dubina ovog Otajstva i božanska vrijednost ljudske ljubavi.

Otajstvo otajstava

Teolozi, sveci i oni koji su iskusili Boga intenzivno su pokazali, već od prvih generacija kršćana, posebnu sklonost prema Otajstvu Trojstva (*Mysterium Trinitatis*). U svakodnevnom životu također često govorimo o otajstvu, iako više u smislu nečega što je teško shvatiti, kao što je znati tko je kriminalac u detektivskom romanu ili kakvo je rješenje za jednadžbu ili težak problem. U svim tim slučajevima taj izraz se odnosi na granice naše sposobnosti da nešto znamo. Ali kada govorimo o Otajstvu Boga, pitanje se više ne tiče samo nas samih, nego iznad svega samog Boga i Njegovih beskonačnih dubina. Otajstvo Boga nije nedokučivo jer je tamno, već, naprotiv, jer je suviše svijetlo; oči našeg intelekta su očarane gledanjem u Njega, kao što se događa kad pogledamo sunce usred bijela dana.

Pobožna srednjovjekovna legenda, također prikazana i na

veličanstvenim slikama, govori da je jednog dana sveti Augustin hodao po plaži pokušavajući shvatiti kako Bog može biti i jedan i tri. Naišao je na dijete koje je koristilo školjku kako bi iz mora izlilo vodu u rupu iskopanu u pijesku. Na pitanje što radi, dijete je reklo da pokušava staviti cijelo more u rupu. Veliki Otac Crkve pokušao ga je navesti da vidi kako je to nemoguće; ali dječak je odgovorio da je još apsurdnije pokušati razumjeti Otajstvo Trojstva. Otajstvo Boga je poput neizmjernosti mora, poput zasljepljujućeg sunčevog svjetla. Ulazak u ovo Otajstvo znači "uranjanje u ocean beskonačne ljubavi"[1], "uranjanje u to golemo more." [2]

Tijekom jednog od svojih katehetskih putovanja Sveti Josemaría je ukazao na ispravan način govorenja o Bogu: „Kad vam ljudi kažu da ne razumiju Trojstvo i Jedinstvo, morate odgovoriti: ni ja to ne razumijem, ali

to volim i poštujem. Kada bih razumio Božju veličinu, ako bi Bog stao u ovu moju siromašnu glavu, tada bi moj Bog bio vrlo malen. Pa ipak, On stane u nju - On želi stati u moju glavu - u moje srce, u neizmjernu dubinu moje duše, koja je besmrtna. "[3] Potpuno razumljiv Bog ne bi bio otajstvo, nego nešto vrlo malo. Kršćanski paradoks je da, iako se beskrajno Trojstvo ne može razumjeti našim intelektom, On prebiva u nama, u našem srcu.

Teškoća u razumijevanju Otajstva Oca, Sina i Duha Svetoga nije zbog toga što je ona apsurdna, nego zbog toga što je ona Otajstvo ljubavi: zajedništvo Osoba. Naš Bog je Otajstvo jer je On ljubav: sve u njemu je savršen i vječni dar. A stvoreni svijet je izraz te Ljubavi. Kroz svijet i ljude oko sebe možemo razumjeti zašto je vjera potrebna da bi se shvatila ta istina, koju ni najveći filozofi nisu mogli otkriti bez

Otkrivenja. Nije stvar u vjerovanju u ono što je apsurdno, već u ulasku u osobnu dimenziju Otajstva, što možemo postići samo kad otvorimo svoja srca. "Gospodine, hvala ti što si tako velik da ne možeš stati u moju glavu, i hvala ti i zato što staneš u moje srce!" [4]

Zašto se Bog sakriva u svom Otajstvu? U stvarnosti nije da se On sakriva. Čak i među ljudskim bićima istina je da intimnost duše druge osobe može biti poznata samo kroz dobrovoljni čin otkrivanja onoga što je u nečijem srcu, u sjećanjima, snovima, brigama i strahovima. Iako se nešto od ovoga može pretpostaviti izvana, da bi druga osoba shvatila što je duboko u nama, potrebno je "otkrivenje" nas samih; i onaj koji doživljava ovo "otkrivenje" mora ga istinski razumjeti i asimilirati. Ne treba nas iznenaditi što nas Otajstvo Boga nadilazi. Naše oči moraju se malo po malo naviknuti na Njegovo

svjetlo. Stoga, ako u svakodnevnom životu trebamo naučiti "*ukloniti naše sandale pred svetim tlom drugoga*", [5] pred Otajstvom Trojstva, prvi stav koji trebamo imati je poniznost i duboko poštovanje jer ulazimo u prostor Slobode i Dara, Slobode i Dara koji su izvor same Ljubavi, sve Ljubavi.

Ljubav ljubavi

"Jedina prava ljubav je Božja ljubav", napisao je sveti Josemaría 1931. [6] Uranjanje nas samih u dubinu Otajstva trojedinog Boga vodi nas da čitamo svijet i povijest u Njegovom svjetlu, koje je *istinsko svjetlo* (Iv 1, 9). Kao da smo pokušali odgonetnuti neki tekst u sjeni pa ga pročitati na žarkom suncu i otkrili da zapravo nismo bili ništa razumjeli. *Bog je Ljubav* (1 Iv 4,16) jer je On vječno zajedništvo triju Osoba, koje se uzajamno slobodno i bezrezervno daruju: tri osobe koje su na apsolutni

i vječni način ujedinjene odnosom potpunog i slobodnog samodarivanja. Smisao svijeta i postojanja svakog ljudskog bića počiva na toj autentičnoj slobodi, na toj "trojstvenoj struji Ljubavi". [7]

Otac zaista stvara Sina, dajući mu sve što je On sam, a ne samo nešto što posjeduje. Prva božanska Osoba je Otac sa svim svojim bićem, Otac bez granica, na takav način da Sin koji je od Njega rođen ne samo da je Njegova slika nego je i jedno s Njim: On je sam Bog u svojoj vječnosti i beskonačnosti. Sin, savršena slika Oca, ponovno Mu se sasvim daruje, to jest, odgovara na dar koji prima, potpuno se predajući Ocu, baš kao što je Otac predao sebe Sinu. I dar koji Otac i Sin vječito razmjenjuju jest Duh Sveti, treća osoba Trojstva. Duh Sveti je Ljubav koja ujedinjuje prve dvije osobe, i On je Bog, jer je On jedan s njima. Tako je naš Bog jedan i trojedan upravo zato što je

apsolutna Ljubav, jer je savršen Dar, bez rezervi, bez uvjeta: Ljubavi o kojoj svi mi sanjamo.

Sveti Augustin, iako je došao do spoznaje ograničenja naših ljudskih koncepata, objasnio je to na način koji nam pomaže da uvidimo intimni život Trojstva. Ljubav, napisao je u svojoj raspravi o Trojstvu, uvijek podrazumijeva prisutnost ljubavnika, onih koji se vole i njihove ljubavi. [8] Slično tome, da bismo mogli govoriti o daru, mora postojati netko tko daruje, drugi koji taj dar prima i ono što se daruje: dar, sadašnjost. Samo s tom trijadom postoji Ljubav. A kad je Ljubav ili Dar beskonačan, te stoga ulazi u prostor Otajstva Boga, onda su i ta tri pojma beskonačna i savršena. Tako da je naš Bog jedan i trojedan upravo zato što je Ljubav. Iz te beskrajne Ljubavi tako nastaje, i prema njoj je usmjerena, "želja koju svi imamo za

beskonačnosti, nostalgija koju svi imamo za vječnost" [9].

Jedan od pridjeva koji kršćani koriste za opisivanje Trojstva je blaženo. Bog je punina blaženstva, punina sreće i On to želi podijeliti, zbog čega je On i stvorio sve stvari: kako bi s nama podijelio svoju beskrajnu radost. Svijet oko nas, i postojanje svake osobe, ima svoje porijeklo u vječnom uzajamnom Daru koji je život Oca, Sina i Duha Svetoga. Postojimo zato što nas vole tri božanske Osobe. Zato je vrijednost ljudskog bića beskonačna. Gledano u ovom svjetlu, „oboje, i podrijetlo i cilj stvaranja, što jest Ljubav, čini nam se čudesnima“. To je apsolutno bezinteresna ljubav jer Bog nas ne treba. Umjesto toga, mi smo oni koji trebaju Njega.”[10]

Budući da svijet proizlazi iz prelijevanja Ljubavi triju božanskih osoba, smisao života za one koji

vjeruju u Trojstvo jest Ljubav. I zato se sva prava ljubav, u svojoj najdubljoj jezgri, odnosi na Trojstvo, kako je nedavno naglasio papa Franjo prisjećajući se učenja svetog Ivana Pavla II. [11] Stoga temeljna važnost obitelji za kršćansku vjeru nije povezana samo s moralnom dimenzijom ili sociološkim razmatranjima. Plodonosni odnos supružnika je vodeća slika u susretu s Otajstvom Trojstva: “Bog Trojstvo je zajedništvo ljubavi, a obitelj je njegov živući odraz.” [12]

Kršćani, dakle, znaju da prvo načelo svake stvarnosti nije apstraktno jedinstvo ili univerzalna ideja, već zajedništvo Osoba: blistavo zajedništvo sreće. Temelj svake stvarnosti, najdublja istina, nalazi se u odnosima između osoba. Značenje sreće je otajstvo koje se počinje otkrivati upravo u tim odnosima; smisao života nalazi se u tim dubinama. Prijateljstvo, služenje

drugima, bratstvo, ljubav u svim njegovim oblicima, nisu samo lijepe riječi ili pozitivne prakse koje sugerira dobro srce. Pažljivo kultiviranje međuljudskih odnosa je najrealniji i najdjelotvorniji način djelovanja, budući da je temelj svake stvarnosti Trojstven. Nasuprot tome, grijeh je u svojoj biti površan i ne uspijeva vidjeti što je stvarno važno u životu. Grijeh nas zatvara od drugih i uključuje istinsku egzistencijalnu kratkovidnost, koju se svi moramo truditi ispraviti. Objava Trojstva i vjera koja se razotkriva iz ovog Otajstva melem je za naše oči; pokazuje nam kako doista pobijediti u životu i kako zadobiti druge za vječni život.

Pogled svetaca, koji znaju da su grešnici kao i svi drugi, kreće se između Neba i Zemlje. Sveci prepoznaju da se istinsko samoispunjenje nalazi u ljubavi i služenju. Geste naklonosti kao što je

zagrljaj ili ljubaznost, kao što je stisak ruke, odjekuju ljubav Trojstva jer oni označavaju želju ili dostupnost da budu jedno u drugom, kao što su to božanske osobe. *Tko je vidio mene, vidio je Oca, kaže Isus Filipu* (Iv 14,9). Tko vidi Sina, vidi Oca, jer Otac je u Sinu i Sinu u Ocu; oni su punina Ljubavi. To je život Trojstva, život na koji nas Bog poziva. Život Oca znači dati svoj život Sinu; Život Sina znači zahvaljivati Ocu sa svojim životom; Duh Sveti je život za drugog.

Promišljanje svijeta u svjetlu Trojstva vodi u novu perspektivu: ako je načelo svih stvari naš Bog, onda se na početku i u sudbini stvarnosti nalazi ljubav Oca za Sina i Sina za Oca. Pismo nam daje uvid u ovo kada govori o Duhu Božjem koji je lebdio nad vodama (usp. Post 1,2). Ljubav Trojstva obuhvaća cijeli svemir. I na eksplicitniji način, uzimajući priču o stvaranju u svjetlu utjelovljenja

Riječi, prolog Četvrtog Evandjelja kaže da su *sve stvari postale po njemu* (Iv 1, 3). Sinovstvo Krista odražava se u svim stvarima, i sve je upućeno Njemu (usp. Ef 1:10). Daleke zvijezde, duboko more, najviše planine, divno divlje cvijeće, sve nam govori o apsolutnom daru koji Otac ulijeva u generaciju Sina. Sve što je stvoreno je ikona ovog vječnog odnosa ljubavi. Svako stvorenje govori o Kristu, kao što liturgija kaže, parafrazirajući sv. Pavla: "Sada se ispunio Očev plan: da Krist postane srce svijeta." [13]

Stoga možemo promatrati svijet i njegovu povijest, čak i u njegovom najobičnijem i prozaičnom aspektu, kao mjesto susreta s Bogom, kao sinovski zadatak koji nam je povjerio Otac, u Kristu. U svjetlu Trojstva kršćani znaju da su oni "partneri" s Bogom, baštinici u Kristu za sve stvari, radeći s Njim da donesu sve stvorene stvarnosti Ocu s dubokom zahvalnošću za njegov dar. To je srce

svake Mise, najautentičniji euharistijski čin, kroz koji stvorenje obnavlja odnos sa svojim podrijetlom, Trojstvom.

Marija i Trojstvo

Sveti Josemaría je jednom rekao: "Težim dosezanju Trojstva na nebu kroz to drugo "trojstvo" na zemlji: Isusa, Mariju i Josipa. Oni su, na neki način, više pristupačni." [14] Ljubav između triju osoba u Svetoj Obitelji, njihovi odnosi uzajamnog samodarivanja vodili su ga u njegovu kontemplaciju Presvetog Trojstva; on se penjao uz "rijeku" u potrazi za njezinim izvorom polazeći od njihove ljubavi prema Ljubavi svih ljubavi.

Marijin život je potpuno trojstven, život preobražen ljubavlju. Marija prima svoje biće i vraća ga Ocu u Kristu zahvaljujući Duhu Svetom, koji je sama Ljubav i koji ju je osjenio (usp. Lk 1,35). Marija je stvorenje,

žena Palestine, ali sve u njoj je oplođeno Ljubavlju koja je vječni odnos između Oca i Sina. Tako je Marija Gospa (Dama) sveg stvorenja i sve povijesti. Sve je povjereno njezinu Bezgrešnom Srcu jer nitko ne poznaje svijet bolje od nje ili ga može bolje transformirati kroz svoj intimni i prisni dijalog sa svakom osobom Trojstva. S Marijom možemo živjeti “u srcu Trojstva... prodrijeti u srce Oca i otkriti nove dimenzije koje mogu osvijetliti konkretne situacije i promijeniti ih” [15] čineći tako Krista “srcem svijeta”.

[1] Benedikt XVI, enciklika *Spe Salvi*, br. 12.

[2] sveti Josemaria, bilješke preuzete s druženja s obiteljima, 14. lipnja 1974.

[3]] sveti Josemaria, bilješke preuzete s druženja s obiteljima, 9. veljače 1975.

[4] Ibid.

[5] Franjo, apost. Pobudnica *Evangelii Gaudium* (30. studenog 2013), br. 169.

[6] sveti Josemaria, *Put*, br. 417.

[7] sveti Josemaria, *Susret s Kristom*, br. 85.

[8] sveti Augustin, *De Trinitate*, 8.10.14.

[9] Franjo, audijencija, 27. studenog 2013.

[10] Jean Daniélou, *La Trinità e il mistero dell'esistenza*, Queriniana, Brescia 1989, str. 44.

[11] Cf. Franjo, apost. Pobudnica *Amoris Laetitia* (19. ožujka 2016.), br.

63.; Cf, sveti Ivan Pavao II, Angelus, 7. srpnja 1998.

[12] Franjo, *Amoris Laetitia*, br. 11.

[13] treća antifona za molitvu večernje prvog dana četvrtog tjedna u psalmodiji za vrijeme kroz godinu

[14] sveti Josemaria, „Okupljeni u jedinstvu“ iz *U razgovoru s Gospodinom*, str. 217.

[15] Franjo, *Evangelii Gaudium*, br. 283.